

8. januar 2009

Model for statslige kapitalindskud

Der lægges op til en model for midlertidig statslig kapitaltilførsel til pengeinstitutterne med følgende karakteristika:

- 1) Alle kreditinstitutter i Danmark, der overholder lovens krav til solvens mv., kan frem til 30. juni 2009 søge om tilførsel af et statsligt kapitalindskud.

Der vil som led i ansøgningen skulle indsendes en redegørelse for instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter med revisionspåtegning af relevante dele af redegørelsen. Redegørelsen udarbejdes i forbindelse med fastsættelsen af instituttets individuelle solvensbehov, der vedlægges redegørelsen.

På baggrund af ansøgningen – og forudsat, at redegørelsen vurderes at være tilfredsstillende – forhandles individuelle aftaler om størrelsen af og vilkårene for det statslige kapitalindskud med hvert enkelt pengeinstitut. Dette vil ske med udgangspunkt i nedenstående hovedprincipper.

- 2) Der tilføres så meget statslig kapital, at polstringen mod fremtidige tab er tilstrækkelig stor til at skabe luft i udlånspolitikken. Som udgangspunkt vil det derfor være et krav, at alle deltagende kreditinstitutter *efter* kapitalinskuddet skal have en kernekapitalprocent på mindst [a]. Institutter, der *før* kapitalinskuddet har en kernekapitalprocent på [b] eller derover, vil højst kunne få et kapitalindskud svarende til en forøgelse af kernekapitalprocenten med [c], mens indskuddet for institutter med en kernekapitalprocent på under [b] vil udgøre forskellen mellem [a] og deres kernekapitalprocent.
- 3) Som alternativ til, at det statslige kapitalindskud aftales direkte, vil det enkelte pengeinstitut kunne anmode om, at staten står som underwriter ved en kapitalrejsning blandt private investorer. Som underwriter garanterer staten for at dække den del af det samlede kapitalindskud, der ikke dækkes af private investorer. Det vil dog være en forudsætning, at pengeinstituttet kan sandsynliggøre, at der kan tiltrækkes private investorer.
- 4) Den statslige kapitaltilførsel vil ske i form af såkaldt hybrid kernekapital. Ved hybrid kernekapital forstås et stående ansvarligt lån uden udløbsdato efter nærmere regler, der er fastsat i Lov om finansiel virksomhed.

Loftet for hybrid kernekapital løftes ved en lovændring fra de nuværende 15 pct. af kernekapitalen til 50 pct. i overensstemmelse med et kommende EU-direktiv. Kravene til den hybride kernekapital vil af-

hænge af, hvor stort et kapitalindskud det enkelte institut har behov for.

- 5) Der vil blive sigtet imod en pris på kapitaltilførslen svarende til et samlet forventet afkast på i gennemsnit ca. [x] pct. årligt. Afkastet skal, i overensstemmelse med EUs retningslinjer, fastsættes individuelt for de enkelte pengeinstitutter ud fra deres kvalitet målt ved fx kapitaloverdækning og risikoprofil. Derfor kan gennemsnittet, afhængigt af hvilke pengeinstitutter der vælger at deltage i ordningen, ende med at afvige fra de [x] pct. Dette afkast vurderes at være foreneligt med de retningslinjer, der er fastlagt på EU-niveau, og svarer til de afkastkrav der har været stillet i forbindelse med offentlige kapitalindskud i andre EU-lande.

Staten skal som udgangspunkt have del i upside, når situationen på de finansielle markeder vender, i de institutter, hvor dette umiddelbart er muligt. Det vil sige i børsnoterede banker, som der er ca. 40 af, og som står for knap $\frac{3}{4}$ af den danske pengeinstitutsektors arbejdende kapital. I de tilfælde stilles der krav om, at den hybride kernekapital kan konverteres til aktiekapital¹. Denne mulighed vil forudsætte, at en række af pengeinstitutterne er villige til at ophæve gældende ejerskabsbegrænsninger i forbindelse med forelæggelsen på generalforsamlingen.

For børsnoterede banker vil afkastet derfor bestå af årlige rentebetalinger på i gennemsnit [y] pct. samt værdien af den tilknyttede konverteringsret/tegningsret, der svarer til et forventet årligt afkast på [z] pct. Her vil der være en kapitalgevinst i det omfang, at værdien af instituttets aktier er steget.

Med henblik på at sikre ro om institutternes kapitalforhold vil staten først efter en periode på f.eks. α år gøre brug af sin konverteringsret.

Det er hensigten, at en konvertering til aktier vil ske med henblik på at afhænde statens kapitalindskud. Det skal foregå efter en proces, hvor afståelsen af de statslige aktier får mindst mulig kurseffekt.

I den forbindelse vil de deltagende pengeinstitutter inden for en given frist have mulighed for at afgive købstilbud eller alternativt anvise andre private købere, der afgiver købstilbud på statens aktier.

For banker, som er datterselskaber af børsnoterede selskaber, vil der blive forhandlet en individuel løsning med henblik på, at staten får del i upside. Det drejer sig om i alt ca. 10 pengeinstitutter, som står for knap 20 pct. af den danske pengeinstitutsektors arbejdende kapital.

¹Alternativt kan upsiden sikres ved, at der til det statslige kapitalindskud tilknyttes en tegningsret.

For banker ejet af ikke-børsnoterede selskaber er det ikke muligt at knytte betalingen op på en mulighed for at konvertere obligationerne til aktier. Der er således ingen sikkerhed for, at aktier i disse banker efter en konvertering kan videresælges hensigtsmæssigt. Derfor vil den løbende rente indeholde et tillæg som erstatning for den manglende upside. Denne gruppe omfatter godt 10 aktieselskaber med knap 5 pct. af den arbejdende kapital.

For spare- og andelskasser hvor staten ikke kan få del i upside, vil den løbende rente indeholde et tillæg som erstatning for den manglende upside. Det drejer sig om godt 70 ikke-børsnoterede pengeinstitutter, der står for under 5 pct. af pengeinstitutsektorens arbejdende kapital.

For de 8 realkreditinstitutter samt skibskreditfonden vil der ligeledes være et tillæg til den løbende forrentning som erstatning for den manglende upside.

- 6) De statslige kapitalindskud skal være midlertidige, og både staten og pengeinstitutterne skal have mulighed for at afvikle kapitalindskuddet. For at sikre kreditinstitutterne et incitament til at få afviklet det statslige kapitalindskud, vil rentebetalingen afhænge af størrelsen af en eventuel udbyttebetaling.
- 7) Som vilkår for adgangen til statslig kapital skal institutterne hvert halve år offentliggøre en redegørelse for udviklingen i udlånene.

Det er forventningen, at de kreditinstitutter, der modtager statslige kapitalindskud, ikke vil stramme udlånspolitikken mere, end den almindelige konjunkturudvikling tilsiger under behørig hensyntagen til, at institutterne samtidig skal drive en sund og ansvarlig forretning.

- 8) Der er allerede i forbindelse med aftalen fra oktober om sikring af finansiel stabilitet fastsat restriktioner på pengeinstitutternes udbyttebetalinger og aktieoptionsprogrammer samt forbud mod tilbagekøbsprogrammer, og disse betingelser vil være gældende frem til 1. oktober 2010.

Parterne var enige om, at der skal strammes op om finansielle virksomheders anvendelse af aktieoptionsprogrammer med henblik på at begrænse variable lønde. Disse mere permanente ændringer af reguleringen vil blive forhandlet politisk i løbet af 2009 og vil være gældende for alle pengeinstitutter efter september 2010.

Med henblik på at tiltrække privat kapital, vil det, efter september 2010, igen blive muligt at foretage udbyttebetalinger, men kun i det omfang, udbytteerne kan finansieres ud af de løbende overskud. Der

vil så længe, at staten har skudt kapital ind i et kreditinstitut, være forbud mod tilbagekøbsprogrammer.

- 9) Ansøgningerne om et statsligt kapitalindskud indsendes til Økonomi- og erhvervsministeriet og behandles i regi af Koordinationsgruppen for finansiel stabilitet (Økonomi- og Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Finanstilsynet og Nationalbanken) ved hjælp af en task-force, der oprettes midlertidigt i Økonomi- og Erhvervsministeriet. Koordinationsgruppen skal bl.a. foretage en selvstændig vurdering af, om de indsendte ansøgninger er retvisende, og institutterne dermed berettigede til at modtage et statsligt kapitalindskud. Økonomi- og erhvervsministeren træffer afgørelse på baggrund af Koordinationsgruppens indstilling. Den løbende administration af kapitalindskuddene skal ske igennem en af statens eksisterende tilskudsadministrationer. Overvågningen af statens kapitalindskud i kreditinstitutterne skal bl.a. ske gennem et skærpet finansielt tilsyn. Ordningen skal notificeres i EU efter statsstøttereglerne.

Såfremt alle kreditinstitutter fuldt ud benytter sig af tilbuddet, vil der blive tilført ca. 100 mia. kr. i ny kernekapital fra staten, hvoraf ca. 75 mia. kr. går til pengeinstitutter og ca. 25 mia. kr. til realkreditinstitutter.

Statslige kapitalindskud i kreditinstitutterne på op til i alt 100 mia. kr. vil, isoleret set, kunne skabe rum for en forøgelse af udlånene på op til 700 mia. kr. set i forhold til en situation, hvor sektoren ikke tilføres ekstra kapital. Det er dog både forventeligt og ønskeligt, at en vis andel af den statslige kapital medgår til polstring af pengeinstitutterne mod fremtidige tab, og det præcise låneomfang kan ikke vurderes på forhånd.

Den statslige kapitaltilførsel har karakter af en investering med et markedsomt afkast, ikke en statslig udgift, og de statslige kapitalindskud forventes ikke i sig selv at påvirke den finansielle holdbarhed.

Der er selvsagt en risiko for tab på det statslige kapitalindskud. Denne risiko skal dog ses i lyset af, at staten vil modtage en årlig rentebetaling, der afspejler disse risici. Det skal endvidere vejes op imod risikoen for en egentlig kreditklemme, der vil kunne forlænge og forværre konjunkturbageslaget.